

Sygn. akt I ACa 899/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2018 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Ryszard Iwankiewicz
Sędziowie:	SA Agnieszka Sołtyka SA Krzysztof Górski (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Magdalena Stachera

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2018 roku na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości (...) w W. w upadłości likwidacyjnej

przeciwko B. S. i J. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 13 lipca 2017 roku, sygn. akt I C 627/17

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Krzysztof Górski Ryszard Iwankiewicz Agnieszka Sołtyka

I ACa 899/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 29 września 2016 roku powód Syndyk Masy Upadłości (...) w W. w upadłości likwidacyjnej wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty, że pozwani B. S., J. S. mają zapłacić solidarnie na rzecz powoda kwotę 3.996.258,18 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 3.178.182,72 zł od dnia 29 września 2016 roku do dnia zapłaty, z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanych do nieruchomości położonej w N., stanowiącej działkę ewidencyjną numer (...) z obrębu M., dla której to Sąd Rejonowy w Goleniowie powadzi księgę wieczystą o numerze (...) oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że pozwani są dłużnikami (...) w W. w upadłości likwidacyjnej z tytułu pożyczki udzielonej R. J., zabezpieczonej hipoteką nr (...) z dnia 11 lipca 2011 roku. Powód wskazał, że zgodnie z tą umową zabezpieczeniem roszczeń powoda jest m.in. hipoteka umowna łączna ustanowiona na rzecz (...) na nieruchomościach, dla których Rejonowy w Goleniowie powadzi księgi wieczyste o numerze (...). Powód podniósł, że hipoteka została ustanowiona w formie aktu notarialnego z dnia 12 lipca 2011 roku. Powód podał ponadto, że pożyczkobiorca nie uregulował należności z umowy, która na dzień wniesienia pozwu wynosiła 3.996.321,18zł, wobec bezskutecznego upływu terminów zakreślonych w kilku wezwaniach do zapłaty, zaistniały przesłanki do wypowiedzenia umowy pożyczki, co nastąpiło.

Powód wskazał także, że może w chwili obecnej dochodzić od pozwanych jako dłużników rzeczowych na podstawie art. 68 ust 1 i 69 ustawy o księgach wieczystych i hipotece niespłaconego kapitału w kwocie 3.178.182,72, odsetek umownych w kwocie 628.492,81 zł i odsetek z tytułu należności przeterminowanych w kwocie 189.582,65 zł. Powód podkreślił również, że realizując ustawowy obowiązek złożenia właścicielowi nieruchomości wypowiedzenia, wezwał pozwanych do zapłaty i wypowiedział wierzytelność hipoteczną.

W dniu 9 grudnia 2016 roku Sąd Okręgowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, orzekając zgodnie z żądaniem pozwu.

W zarzutach od nakazu zapłaty z dnia 21 lutego 2017 roku pozwani wnieśli o przekazanie sprawy według właściwości ogólnej do Sądu Okręgowego w Gdańsku, uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zarzutów pozwani w pierwszej kolejności zarzucili, że złożone przez powoda dokumenty w postaci odpisów z ksiąg wieczystych i aktu notarialnego stanowią jedynie dowód istnienia hipoteki jako zabezpieczenia w sensie instytucjonalnym, w żadnym razie zaś nie świadczą one o istnieniu, a już z pewnością o wymagalności roszczeń tą hipoteką zabezpieczonych. W ocenie pozwanych, nie zostały wypełnione warunki określone w art. 485 § 3 k.p.c. - do pozwu nie dołączono stosownego wyciągu z ksiąg bankowych, bowiem za taki nie można uznać wyciągu z ksiąg powoda, który nie jest bankiem. Twierdzenia powoda o analogii w zakresie przepisów prawa, dotyczących działalności banków i (...), w szczególności traktujących o dochodzeniu należności przez te instytucje, są zaś wedle pozwanych zupełnie dowolne. Ponadto pozwani wskazali, iż do pozwu dołączone zostały jedynie kserokopie dokumentów powołanych jako dowody, wobec czego nie mogą one stanowić dowodów z dokumentów.

Ponadto pozwani podnieśli, że nigdy powód nie wykazywał wobec nich przed wniesieniem pozwu, że zaszły okoliczności uzasadniające skorzystanie przez powoda z ustanowionego zabezpieczenia hipotecznego - nie naprowadził żadnych dowodów na niewykonywanie przez dłużnika osobistego R. J. umowy pożyczki. Ograniczył się jedynie do stwierdzeń zawartych w wypowiedzeniu i wezwaniu do zapłaty z dnia 25.08.2016 roku, co nie stanowi w ocenie pozwanych dowodu niespełnienia świadczenia przez dłużnika osobistego. Dopiero do pozwu załączone zostały dokumenty, które świadczą o prowadzonej z R. J. korespondencji tego dotyczącej, wobec czego najwcześniej od doręczenia pozwu należałoby rozpatrywać kwestię ewentualnego wezwania pozwanych do zapłaty.

Jednocześnie pozwani podnieśli, że dołączone do pozwu wezwania do zapłaty z dnia 20.10.2015 r. oraz 15.12.2015 r. nie zostały podpisane przez osoby prawidłowo umocowane do działania w imieniu powoda w chwili doręczenia. Ponadto wedle pozwanych zasadnicze wątpliwości w rozpatrywanej sprawie budzi zakres pełnomocnictwa udzielonego adw. P. W. z dnia 20.03.2015 roku, którym nie zostało objęte umocowanie do reprezentowania powoda w relacji z dłużnikami hipotecznymi, a w szczególności dochodzenia roszczeń od dłużników rzeczowych niebędących jednocześnie dłużnikami osobistymi powoda, w tym do wypowiedzenia wierzytelności hipotecznych. Brak umocowania we wskazanym zakresie w pełnomocnictwie z dnia 20.03.2015 r. przesądza w ocenie pozwanych o nieskuteczności czynności wypowiedzenia wierzytelności hipotecznej i wezwania pozwanych do zapłaty w piśmie z dnia 25.08.2016 r.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że w piśmie przygotowawczym z dnia 3 lipca 2017 roku pełnomocnik powoda wniosła o utrzymanie nakazu zapłaty w całości, zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania, dopuszczenie dowodu z dokumentu w postaci pełnomocnictwa z dnia 29 lipca 2016 roku udzielonego P. W. oraz rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym w trybie art. 148¹ k.p.c.

W uzasadnieniu pisma pełnomocnik powoda podniosła, iż pozwani nie złożyli żadnych wniosków dowodowych.

Odnosząc się do kwestionowanej przez pozwanych podstawy do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, wskazano iż ze względu na argumentację przedstawioną w pozwie, jak również obecnie, istnieją podstawy do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, a Sąd podzielił stanowisko powoda, czego skutkiem było wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Nadto wskazano, iż przedstawiona argumentacja pozostaje indyferentna ze względu na fakt, iż w sprawie już został wydany rzeczony nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, a brak jest podstaw prawnych do jego uchylecia. Uchylenie nakazu zapłaty może nastąpić wyłącznie ze względu na ziszczenie się przesłanek, o których mowa w art. 492¹ k.p.c. W każdym innym przypadku sąd może uchylić nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, wyłącznie w sytuacji oddalenia powództwa.

Pełnomocnik powoda wskazała, iż zarzutu pozwanych realizacji hipoteki w sytuacji niewykazania okoliczności uzasadniającej skorzystanie z tej formy zabezpieczenia, rozumie jako niewykazanie w pozwie zaprzestania spłaty przez pożyczkobiorcę. Zarzut ten jest jednak wedle strony powodowej całkowicie bezzasadny. Ogólny rozkład ciężaru dowodu pozwala na prowadzenie jedynie dowodów pozytywnych. Nie jest możliwe przeprowadzenie dowodów negatywnych. Tym samym powód nie ma możliwości udowodnienia okoliczności zaprzestania spłaty pożyczki przez pożyczkobiorcę. Wystąpienie w procesie okoliczności negatywnej powoduje zmianę rozkładu ciężaru dowodu na stronę przeciwną. Pełnomocnik powoda podniosła przy tym, że pozwani nie kwestionują faktu zawarcia umowy i wypłaty pożyczki. Nie kwestionują także faktu skutecznego ustanowienia zabezpieczenia w postaci hipoteki, które ma swoje prawne konsekwencje. W konsekwencji mamy do czynienia z domniemaniem zgodności treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, zawartego w art. 3 oraz art. 5 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, a obalenie powyższego domniemania wpływa na rozkład ciężaru dowodu obciążając nim stronę kwestionującą swoją odpowiedzialność - tj. w okolicznościach niniejszej sprawy pozwanych. Strona kwestionująca musi przeprowadzić odpowiednie dowody na okoliczności przeciwko domniemaniu, a pozwani w treści zarzutów nie złożyli wniosków o przeprowadzenie jakichkolwiek dowodów. Zarzuty pozwanych ograniczają się wyłącznie do zaprzeczeń lub polemiki. Tymczasem dowody przeciwne, w tym przede wszystkim dowód spłaty (całości lub części) pożyczki obciążają pozwanych. Ponadto wskazano, iż powód przedstawił w pozwie możliwe do przeprowadzenia dowody, które wskazują na istnienie długu oraz jego wysokość. Załączone do pozwu wezwania do zapłaty kierowane do pożyczkobiorcy oraz wypowiedzenie umowy w sposób precyzyjny wskazują na istnienie zadłużenia oraz brak spłaty pożyczki. W sytuacji prawidłowej spłaty pożyczki, powód nie miałby podstaw do wzywania, a następnie wypowiedzenia umowy pożyczki pożyczkobiorcy, albowiem naraziłby się, co oczywiste, na odpowiedzialność prawną ze strony Pożyczkobiorcy. Dokładną wysokość zobowiązania określa wyciąg z ksiąg rachunkowych określa wyciąg z ksiąg (...) podpisany przez Syndyka oraz Główną Księgową (...). Pozwani zaś kwestionują jedynie charakter tego dokumentu, a nie sposób czy wysokość zobowiązania. Ponadto strona powodowa wskazała, iż pozwani nie zaoferowali przy tym żadnych dowodów, które wskazywałyby, że dług ma inną wysokość niż wskazana przez powoda.

W zakresie zarzutu pozwanych odnośnie kserokopii dokumentów, pełnomocnik powoda podniosła, iż pozwani nie kwestionują faktów, które wynikają ze złożonych do akt sprawy dokumentów, a jedynie to, że otrzymali je w niewłaściwej, ich zdaniem, formie. Nie wywodzą przy tym, z tego faktu żadnych skutków procesowych dla niniejszego postępowania. Strona powodowa wskazała, iż przepisy k.p.c. nie nakazują doręczenia stronie przeciwnej wtóropisów czy poświadczonych za zgodność odpisów dokumentów, stanowiących dowód w sprawie. W ocenie strony powodowej, przygotowała ona prawidłowo odpis pozwu dla strony przeciwnej, a najistotniejsze dla rozstrzygnięcia sprawy dokumenty to jest akt notarialny zawierający oświadczenie o ustanowieniu hipoteki oraz odpis księgi wieczystej a także umowa pożyczki zostały przedłożone w Sądzie w oryginale lub poświadczonej kopii.

Odnośnie zarzutu wadliwego umocowania pełnomocnika, strona powodowa wskazała, że wbrew twierdzeniom pozwanych adwokat P. W. posiadała prawidłowe umocowanie do wypowiedzenia wierzytelności hipotecznej. Załączone pełnomocnictwo uprawniało bowiem adwokat P. W. do podejmowania wszelkich czynności w imieniu Syndyka masy upadłości (...) - wynika to wprost z jego treści. Niemniej dla uniknięcia wszelkich wątpliwości wskazano, że adwokat P. W. w dacie wypowiedzenia wierzytelności hipotecznej legitymowała się także pełnomocnictwem szczególnym, które przedłożono.

Jednocześnie powołując się na treść art. 148¹ § 1 k.p.c. pełnomocnik powoda oświadczyła, iż w ocenie strony powodowej zachodzą okoliczności uzasadniające możliwość przeprowadzenia rozprawy na posiedzeniu niejawnym. Postępowanie dowodowe ogranicza się wyłącznie do przeprowadzenia dowodów z dokumentów załączonych do pozwu oraz niniejszego pisma. Pozwani nie zgłosili żadnych wniosków dowodowych, co w ocenie powoda, dodatkowo przemawia za brakiem potrzeby przeprowadzania rozprawy na posiedzeniu jawnym. Poznani nie kwestionują bowiem również istnienia hipoteki, jej wysokości a także wartości dochodzonego roszczenia.

Wyrokiem z dnia 13 lipca 2017 wydanym na posiedzeniu niejawnym Sąd Okręgowy utrzymał w mocy w całości nakaz zapłaty i orzekł o kosztach procesu

Dla uzasadnienia wyroku Sąd przytoczył następujące ustalenia faktyczne:

Pozwani są dłużnikami rzeczowym (...) w W. w upadłości likwidacyjnej z tytułu pożyczki na cele mieszkaniowe z dnia 11 lipca 2011 roku, numer (...) udzielonej R. J.. Zabezpieczeniem roszczeń powódki jest hipoteka umowna łączna na nieruchomości położonej w N., stanowiącej działkę ewidencyjną numer (...) z obrębu M., o powierzchni 43,96000 ha, dla której to Sąd Rejonowy w Goleniowie powadzi księgę wieczystą o numerze (...), ustanowiona na rzecz (...) W. do sumy 5.100.000 zł - tytułem zabezpieczenia spłaty ustalonej wierzytelności głównej w kwocie 3.400.000 zł oraz zabezpieczenia spłaty odsetek od udzielonej pożyczki, odsetek kapitałowych, odsetek od należności przeterminowanych, odsetek za zwłokę, opłat sądowych od kwoty zobowiązania, kosztów odpisu orzeczenia ze stwierdzeniem wykonalności, kosztów postępowania egzekucyjnego do kwoty 1.700.000 zł.

W chwili sporządzenia wyciągu z ksiąg rachunkowych powoda zadłużenie z tytułu ww. umowy wynosiło 3.178.182,72 zł kapitału, 628.492,81 zł odsetek umownych, 189.582,65 zł odsetek z tytułu należności przeterminowanych. I 54 zł kosztów windykacji.

W pismach z dnia 20 października 2015 roku i 15 grudnia 2015 roku powód wezwał R. J. do zapłaty kwoty wynikającej z umowy pożyczki numer (...) pod rygorem wypowiedzenia umowy. W piśmie z dnia 10 lutego 2016 roku powód wypowiedział R. J. umowę pożyczki numer (...) z dnia 11 lipca 2011 roku.

Pismem z dnia 25 sierpnia 2016 roku powód skierował do pozwanych wypowiedzenie wierzytelności hipotecznej wraz z ostatecznym przedsądowym wezwaniem do zapłaty.

Adwokat P. W. w dniu 29 lipca 2016 roku ustanowiona została pełnomocnikiem Syndyka Masy Upadłości (...) w W. w upadłości likwidacyjnej we wszystkich sprawach związanych z dochodzeniem należności (...) wynikających z umów zawieranych z jej członkami, zabezpieczonych hipotekami ustanowionymi na rzecz (...) oraz we wszystkich sprawach związanych z dochodzeniem wierzytelności hipotecznych od dłużników rzeczowych.

Postanowieniem z dnia 5 lutego 2015 rok Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy X Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych, w sprawie o sygn. akt XGU 53/15, ogłosił upadłość (...) w W. z możliwością zawarcia układu, sprawowanie zarządu całym majątkiem upadłego powierzono zarządcy w osobie L. K.. Postanowieniem z dnia 19 marca 2015 rok Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy X Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych,

w sprawie o sygn. akt XGUp 87/15 zmienił sposób prowadzenia postępowania upadłościowego (...) w W. w ten sposób, że postępowanie upadłościowe z możliwością zawarcia układu zamienił na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego.

Dokonując oceny prawnej powództwa Sąd wskazał, że w dniu 9 grudnia 2016 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie, w sprawie o sygn. akt I Nc 638/16 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym uwzględnił w całości powództwo Na skutek wniesienia przez pozwanych zarzutów od powyższego nakazu zapłaty nakaz ten nie utracił mocy prawnej. Obalone zostało jednakże domniemanie zasadności uwzględnionego w nim roszczenia, w konsekwencji czego sprawa podlegała ponownemu rozpoznaniu.

Przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu było, czy nakaz zapłaty należy w całości lub w części utrzymać w mocy, czy też go uchylić i orzec o żądaniu pozwu, bądź też uchylić nakaz i pozew odrzucić lub postępowanie umorzyć (art. 496 k.p.c.). Zakres merytorycznej oceny zasadności uwzględnionego nakazem powództwa obejmował twierdzenia i dowody przedstawione przez pozwaną w piśmie zawierającym zarzuty oraz twierdzenia i dowody przedstawione przez powoda w pozwie oraz w odpowiedzi na zarzuty.

Sąd przytoczył treść art. 148¹ § 1 k.p.c., który stanowi, iż Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Na mocy § 2. W przypadkach, o których mowa w § 1, sąd wydaje postanowienia dowodowe na posiedzeniu niejawnym. Na tej podstawie Sąd uznał, iż w niniejszej sprawie zasadne i celowe będzie rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym, jako zmierzające do realizacji zasady szybkości postępowania (rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki) oraz przyczynienia się do usprawnienia postępowania w tych sprawach, w których sąd dojdzie do przekonania, że nie jest potrzebne przeprowadzenie rozprawy.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedłożone przez powoda wraz z pozwem wydając w tym przedmiocie postanowienie w dniu 13 lipca 2017 roku w postaci: umowy pożyczki na cele mieszkaniowe numer (...), odpisów zupełnych ksiąg wieczystych (...), oświadczenia o ustanowieniu hipoteki Rep. A (...) wyciągu z ksiąg rachunkowych (...) w W. numer (...), ostatecznego wezwania do zapłaty wraz z pełnomocnictwem i dowodem nadania, wypowiedzenia umowy z pełnomocnictwem i dowodem nadania, a nadto pełnomocnictwa dla adwokat P. W., złożonego wraz z pismem pełnomocnika powoda z dnia 3 lipca 2017 roku.

W ocenie Sądu, powód sprostał ciężącemu na nim obowiązkowi i udowodnił swoje roszczenie zarówno co do zasady jak i wysokości. Fakt udowodnienia roszczenia wskazanego w pozwie obciążał powoda, a z samego zaprzeczenia twierdzeniom powoda, pozwani nie mogą wywodzić korzystnych dla siebie konsekwencji procesowych. Sąd wyjaśnił, że postawa pozwanych nie może polegać na kwestionowaniu wszystkiego, co zaferuje powód. Jeżeli pozwani przeczą faktom i twierdzeniom powoda, to winni przedstawić własne dowody na poparcie swych twierdzeń. Powód bowiem powinien udowodnić fakty pozytywne, które stanowią podstawę jego powództwa tj. okoliczności prawo tworzące, a pozwani, jeżeli faktów tych nie przyznają, mają obowiązek udowodnienia okoliczności niweczących prawo powoda. Wskazać należy, że w niniejszym postępowaniu pozwani w zarzutach od nakazu zapłaty podnieśli, iż złożone przez powoda dokumenty w postaci odpisów z ksiąg wieczystych i aktu notarialnego stanowią jedynie dowód istnienia hipoteki, a nie świadczą one o istnieniu i wymagalności roszczeń tą hipoteką zabezpieczonych, ponadto, że do pozwu dołączone zostały jedynie kserokopie dokumentów powołanych jako dowody, że powód nigdy nie wykazywał wobec nich przed wniesieniem pozwu, że zaszły okoliczności uzasadniające skorzystanie przez powoda z ustanowionego zabezpieczenia hipotecznego, że dołączone do pozwu wezwania do zapłaty z dnia 20.10.2015 r. oraz 15.12.2015 r. nie zostały podpisane przez osoby prawidłowo umocowane do działania w imieniu powoda w chwili doręczenia, oraz że wątpliwości budzi zakres pełnomocnictwa udzielonego adwokat P. W. z dnia 20.03.2015 roku, a brak umocowania

przesądza w ocenie pozwanych o nieskuteczności czynności wypowiedzenia wierzytelności hipotecznej i wezwania pozwanych do zapłaty w piśmie z dnia 25.08.2016 r.

Pozwani nie złożyli jakichkolwiek dowodów na podważenie zarówno zasadności jak i wysokości zobowiązania wskazanego w pozwie, przedstawiając jakikolwiek dowody wpłat, z których wynikałoby, iż zobowiązanie zostało spłacone w zakresie wyższym, aniżeli wskazuje na to powód. Kwestionowanie zasadności roszczeń pozwu sprowadziło się wyłącznie do złożonych zarzutów.

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 485 § 1 k.p.c. Sąd wydaje nakaz zapłaty, jeżeli powód dochodzi roszczenia pieniężnego albo świadczenia innych rzeczy zamiennych, a okoliczności uzasadniające dochodzone żądanie są udowodnione dołączonym do pozwu dokumentem urzędowym. Ponadto wedle art. 2 § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 roku prawo o notariacie, czynności notarialne dokonane przez notariusza zgodnie z prawem mają charakter dokumentu urzędowego. Nadanie czynności notarialnej, dokonanej przez notariusza w zakresie jego czynności i zgodnie z prawem, charakteru dokumentu urzędowego oznacza wyposażenie tej czynności w moc dowodową przysługującą każdemu dokumentowi urzędowemu. Ponadto zgodnie z art. 3 ust 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, Domniemywa się, że prawo jawne z księgi wieczystej jest wpisane zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym, natomiast art. 36⁴ ust. 3 Odpisy, wyciągi i zaświadczenia, o których mowa w ust. 2, wydawane przez Centralną Informację mają moc dokumentów wydawanych przez sąd.

Powyższe prowadzi do konkluzji, iż w sytuacji oparcia przez powoda swojego roszczenia na dokumentach urzędowych w postaci odpisów zupełnych ksiąg wieczystych (...) jak i oświadczenia o ustanowieniu hipoteki (Rep. A (...)), zastosowanie przez Sąd normy art. 485 § 1 k.p.c. było zasadne.

Zdaniem Sadu choć aktualnie bankowy tytuł egzekucyjny nie jest uważany za dokument urzędowy, któremu nadaje się szczególną moc dowodową, to jednak nie jest on pozbawiony jakiegokolwiek mocy dowodowej. Dopóki strona przeciwna nie przedstawi innych dowodów, podważających twierdzenia zawarte w tych dokumentach, to na ich podstawie i innych przedstawionych w sprawie, powód może osiągnąć pożądany przez siebie cel w postępowaniu. BTE czy wyciąg z rejestru funduszy sekurytyzacyjnych są w chwili obecnej uznawane za dokumenty prywatne - a zatem zgodnie z art. 245 k.p.c. stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r., poz. 1376, j.t.) księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku (...), mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych - nie odnosi się to jednak do podmiotów będących konsumentami (por. wyrok TK z 15.03.2011, P 7/09, OTK-A 2011/2/12); Zgodnie z aktualnym stanem prawnym urzędowa moc prawna dokumentów bankowych nie obowiązuje w postępowaniu cywilnym (art. 95 ust. 1a Prawa bankowego). Niezależnie jednak od charakteru przedstawionych dokumentów, zdaniem Sądu dopuszczalne jest poczynienie ustaleń na ich podstawie odnośnie istnienia i wysokości należności przysługującej nabywcy wierzytelności. Dokument prywatny stanowi pełnoprawny środek dowodowy, który sąd orzekający może uznać za podstawę swoich ustaleń faktycznych, a następnie wyrokowania; moc dowodowa dokumentu prywatnego jest jednak słabsza aniżeli moc dowodowa dokumentu urzędowego, ponieważ dokumenty prywatne nie korzystają z domniemania, że ich treść jest zgodna ze stanem rzeczywistym. Nie przeszkadza to jednak w tym, aby sąd orzekający w ramach swobodnej oceny dowodów (art. 233 k.p.c.) uznał treść dokumentu prywatnego za zgodną z rzeczywistym stanem rzeczy.

Sąd wyjaśnił też, że zgodnie z art. 68 i 69 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, hipoteka zabezpiecza nie tylko wierzytelność główną, ale także roszczenia o odsetki naliczone od wierzytelności hipotecznej, roszczenia o przyznane koszty postępowania i inne roszczenia o świadczenia uboczne (w skrócie „roszczenia uboczne”), jeżeli zostały wymienione w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej.

Całokształt okoliczności faktycznych w sprawie potwierdza zdaniem Sądu, iż treść przedstawionych przez powoda dokumentów prywatnych jest zgodna z rzeczywistością. Powód przedstawił w pozwie dowody, które wskazują na istnienie długu oraz jego wysokość, wysokość zobowiązania określa wyciąg z ksiąg powoda. Załączone do pozwu wezwania do zapłaty kierowane do pożyczkobiorcy oraz wypowiedzenie umowy wskazują na fakt istnienia zadłużenia oraz brak spłaty pożyczki. Pozwani nie zaoferowali natomiast żadnych dowodów, które wskazywałyby, że dług ma inną wysokość niż wskazana przez powoda. Na podstawie przedstawionych przez powoda dowodów, Sąd nie stwierdził, by jego żądania były zawyżone i niezasadne.

Odnosząc się do zarzutu odnośnie kserokopii dokumentów, Sąd powołał art. 129 § 2 i 3 k.p.c. i wyjaśnił, że zawarte w odpisie dokumentu poświadczenie zgodności z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa ma charakter dokumentu urzędowego. Wobec powyższego przedstawione przez powoda dokumenty zostały przedstawione w wymaganej przez prawo formie.

W zakresie zarzutu wadliwego umocowania pełnomocnika strony powodowej Sąd wskazał, że adwokat P. W. posiadała prawidłowe umocowanie do wypowiedzenia wierzytelności hipotecznej, co wynika zarówno z załączonego do pozwu pełnomocnictwa ogólnego z dnia 20 marca 2015 roku, które to upoważniało adwokata P. W. do podejmowania wszelkich czynności w imieniu Syndyka masy upadłości (...) W., jak i z pełnomocnictwa szczególnego, z dnia 29 lipca 2016 roku, z którego to również bezsprzecznie wynika umocowanie dla adwokata P. W. do działania w imieniu Syndyka masy upadłości (...) W. w dacie wypowiedzenia wierzytelności hipotecznej.

Odnosząc się do zarzutu pozwanym niewłaściwości miejscowej, Sąd odwołał się do art. 38 § 1 k.p.c. i stwierdził, że określenie „właściwość wyłączna” użyte w tym przepisie oznacza, że właściwość określona w ten sposób eliminuje każdą inną właściwość, z którą konkurowałaby, gdyby nie nadano jej charakteru wyłącznej, w konsekwencji zarzutu pozwanym o niewłaściwości miejscowej był niezasadny.

W rezultacie Sąd stosując art. 496 k.p.c. utrzymał w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, wydany przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w dniu 9 grudnia 2016 roku w sprawie, o sygn. akt INc 638/16;

W pkt. II wyroku Sąd na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. orzekł o kosztach procesu. Stosownie do wyrażonej w art. 98 § 1 k.p.c. zasady odpowiedzialności za wynik procesu strona przegrywająca proces obowiązana jest zwrócić stronie wygrywającej poniesione przez nią koszty procesu niezbędne do celowego dochodzenia swych praw lub celowej obrony. Powód wygrał spór, stąd też Sąd zasądził solidarnie od pozwanych na jego rzecz poniesione koszty procesu w całości, na które składało się wynagrodzenie pełnomocnika w związku z wniesieniem zarzutów przez pozwanych, w wysokości 3.600 zł, ustalone na podstawie § 2 pkt 7 i § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800 z zm.) według stawek obowiązujących w dacie wniesienia pozwu.

Odrębne lecz jednobrzmiące apelacje od tego wyroku wnieśli oboje pozwani zaskarżając wyrok w całości i żądając jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania a ewentualnie zmiany wyroku, uchylenia nakazu zapłaty i oddalenia powództwa.

Wyrokowi zarzucono:

1) obrażę art 128§1 k.p.c. poprzez niedoręczenie stronie pozwanej pisma przygotowawczego powoda z dnia 3 lipca 2017 roku wraz z załącznikami, co uniemożliwiło zapoznanie się strony pozwanej z tym pismem oraz z przedstawionymi wraz z nim dowodami i ustosunkowania się do nich, czego efektem było w konsekwencji przeprowadzenie części postępowania dowodowego bez udziału strony pozwanej, co z kolei skutkuje nieważnością postępowania stosownie do art. 379 pkt 5 kpc.

- 2) obrazę art. 233 § 1 k.p.c. poprzez uznanie za wiarygodny dokumentu prywatnego w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych (...) w W., pomimo tego, iż z dokumentu tego nie wynika ani sposób obliczenia wysokości zobowiązania dłużnika osobistego, ani wysokość spłat dokonanych przez tego dłużnika,
- 3) obrazę art. 245 k.p.c. poprzez nieuprawnione przyjęcie w aspekcie dowodowym, że dokument w postaci wyciągu z ksiąg (...) wywołuje skutki procesowe równoważne skutkom dokumentu urzędowego, gdy w rzeczywistości dokument ten stanowi jedynie dowód na to, że osoba go podpisująca złożyła oświadczenie o określonej treści,
- 4) obrazę art. 229 k.p.c., i 230 k.p.c. poprzez uznanie za udowodnione faktów, które zostały zaprzeczone przez pozwaną,
- 5) obrazę art. 148¹ § 1 kpc. poprzez rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym, podczas gdy nie zaistniały przesłanki do zastosowania tego przepisu,
- 6) obrazę art. 68 ust. 1 i art. 73 ustawy o księgach wieczystych i hipotece poprzez błędne przyjęcie, że istnieje zobowiązanie zabezpieczone hipoteką na nieruchomości dłużnika rzeczowego,
- 7) obrazę art. 104 k.c. poprzez nieuwzględnienie faktu, że pełnomocnik powoda nie był umocowany do wypowiedzenia wierzytelności hipotecznej.

W uzasadnieniu przedstawiono rozwinięcie podniesionych zarzutów.

Powód wniósł o oddalenie apelacji przedstawiając wywód afirmujący zaskarżone rozstrzygnięcie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje okazały się uzasadnione o tyle, że spowodowały konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania z uwagi na stwierdzenie jego nieważności.

Zgodnie z art. 379 pkt. 5) k.p.c. pozbawienie strony możliwości obrony jej praw w procesie skutkuje nieważnością postępowania. Według art. 381 k.p.c. nieważność postępowania sąd bierze pod uwagę z urzędu.

Pozbawienie możliwości obrony praw postrzegane jest jako efekt naruszenia zasady równości stron (por. np. T. Ereciński, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom III. Postępowanie rozpoznawcze, wyd. V. Wolters Kluwer 2016, komentarz do art. 379 k.p.c.). W orzecznictwie przyjmuje się, że na tej podstawie nieważność postępowania zachodzi wówczas gdy strona zostanie pozbawiona możliwości obrony wskutek wadliwości czynności procesowych sądu lub strony przeciwnej, a stan ten nie ustanie przed wydaniem wyroku. Norma art. 379 pkt. 5 k.p.c. musi być interpretowana w kontekście (ukształtowanego na tle gwarancyjnych norm konstytucyjnych) prawa do procesu rzetelnego (art. 45 Konstytucji RP). Na prawo do sądu składa się między innymi uprawnienie do bycia wysłuchanym przez sąd, a więc prawo do powoływania twierdzeń co do faktów poddawanych pod osąd i przedstawienia dowodów dla ich wykazania oraz prawo do odniesienia się (repliki) do twierdzeń i dowodów prezentowanych przez stronę przeciwną). Procesowy obowiązek (a zarazem prawo) powoływania twierdzeń wynika z art. 3 i art. 6 §2 k.p.c. zaś powinność odniesienia się do twierdzeń strony przeciwnej została nałożona na stronę mocą art. 210 §2 k.p.c.

Zatem pozbawiać obrony praw strony będzie przeprowadzenie postępowania (jego istotnej części) z wyłączeniem udziału tej strony i uniemożliwienie w ten sposób wypełnienia powinności (a zarazem skorzystania z uprawnień) określonych zwłaszcza w art. 210 §2 k.p.c.

W świetle unormowania k.p.c. zasadniczą fazą postępowania, na której następuje rozpoznanie sprawy z udziałem stron, jest rozprawa. Na rozprawie więc strony mają prawo do ustnego zaprezentowania swojego stanowiska (art. 210 §1 k.p.c.) a następnie przeprowadzane jest postępowanie dowodowe oraz dokonywane jest (z udziałem stron)

roztrząsanie jego wyników (art. 210 §3 k.p.c.). Sąd zaś na rozprawie wykonuje obowiązki wynikające z art. 210 §2¹ k.p.c. oraz art. 212 k.p.c. a wykonanie tych czynności jest istotne procesowo (z uwagi na konieczność zachowania zasady równości) zwłaszcza w sytuacji gdy strony nie są reprezentowane przez zawodowych pełnomocników procesowych i istnieją wątpliwości co do rzeczywistych intencji i znaczenia prawnego argumentów podnoszonych w pismach procesowych czy też prawidłowego ich rozumienia przez sąd i stronę przeciwną.

Do chwili zamknięcia rozprawy strony mają też prawo do prezentacji swoich twierdzeń i dowodów (art. 217 k.p.c.) a sąd ma obowiązek oceny zgłoszonych w tym czasie wniosków dowodowych i wydania stosownych postanowień. Wreszcie strony mają prawo głosu przed zamknięciem rozprawy (art. 224 §1 k.p.c.).

W tym świetle zwrócić należy uwagę, że pisemna faza postępowania (złożenie pozwu i odpowiedzi na pozew oraz dalszych pism przygotowawczych) ma zasadniczo (poza oznaczeniem granic sporu) na celu przygotowanie rozprawy (o czym świadczy choćby ustawowa definicja pisma przygotowawczego określona normą art. 127 k.p.c.). Zatem przeprowadzenie rozprawy i umożliwienie stronom wzięcia udziału w tej fazie postępowania posiada fundamentalne znaczenie dla zachowania praw gwarancyjnych określonych w art. 45 Konstytucji (w tym prawa do wysłuchania oraz prawa do przedstawienia dowodów).

W tym kontekście systemowym interpretować należy także normę art. 148¹ k.p.c. Przepis ten w §1 pozwala sądowi rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

Zgodnie z art. 148¹ §2 k.p.c. w przypadkach, o których mowa w § 1, sąd wydaje postanowienia dowodowe na posiedzeniu niejawnym. Według zaś §3 rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo.

Norma art. 148¹ k.p.c. przyznaje zatem sądowi kompetencję do odstąpienia od opisanej wyżej zasady jaką jest rozpoznanie meritum sprawy w procesie na rozprawie. Redakcja przepisu wskazuje na pewien zakres dyskrecjonalności sądu, jeśli chodzi o ocenę zasadności odstąpienia do tej zasady. Zarazem (poza uznaniem powództwa) kompetencja do wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym istnieje wówczas, gdy przeprowadzenie rozprawy w ocenie sądu nie jest konieczne. Brak konieczności rozpoznania sprawy na rozprawie zaistnieje wówczas jedynie, gdy zaniechanie to nie spowoduje naruszenia praw strony do udziału w postępowaniu. Minimalną przesłanką pominięcia rozprawy jest więc zapewnienie stronom możliwości zapoznania się z całokształtem materiału procesowego branego pod uwagę pod osąd, w tym też ze stanowiskiem strony przeciwnej będącym repliką w stosunku do zarzutów (zwłaszcza jeśli replika ta odnosi się merytorycznie do argumentacji strony).

Po wtóre sąd decydując się na pominięcie rozprawy powinien mieć uzasadnione podstawy do przekonania, że strony przedstawiły całość argumentacji istotnej dla rozstrzygnięcia i zarazem miały możliwość odniesienia się do stanowiska strony przeciwnej. W ten sposób oceniać należy całokształt zgłoszonych twierdzeń i przedstawionych wniosków o którym mowa w art. 148¹ §1 k.p.c.

Zatem za przedwczesne uznać należy wyrokowanie na posiedzeniu niejawnym zwłaszcza w takich sytuacjach, gdy jedna ze stron nie została zaznajomiona z całością stanowiska drugiej strony. Niewątpliwie bowiem sąd opiera się w takim wypadku na materiale nieznanym jednej ze stron i uniemożliwia tej stronie pełne odniesienie się do stanowiska strony przeciwnej pozbawiając możliwości powołania takich argumentów, które stanowiąc będą odniesienie się do twierdzeń strony przeciwnej.

W realiach sprawy taka właśnie sytuacja zaszła. Po podniesieniu w zarzutach od nakazu zapłaty między innymi kwestii nieudowodnienia wysokości długu hipotecznego, sąd umożliwił powodowi złożenie pisma przygotowawczego,

w którym odniesiono się do tych zarzutów prezentując stanowisko dotyczące rozkładu ciężaru dowodu wobec domniemania zgodności treści wpisu do księgi wieczystej z rzeczywistym stanem rzeczy oraz zarazem wskazując na walor dowodowy „wyciągu z ksiąg rachunkowych (...)” przedłożonego do pozwu, z którego wynikać ma dokładna wysokość zobowiązania dłużnika osobistego czy wreszcie dokonano oceny stanowiska pozwanych wywodząc, że w istocie nie kwestionują oni wysokości zadłużenia a jedynie „charakter” dokumentu mającego zadłużenie to potwierdzać. Powołano wreszcie nowy dowód (pełnomocnictwo) który został dopuszczony przez sąd w postanowieniu z dnia 13 lipca 2017.

Sąd zarządził wprawdzie doręczenie odpisu pisma pozwanym, lecz po upływie 6 dni od daty wydania tego zarządzenia wydał postanowienie dowodowe oraz wyrok. Po wydaniu wyrok ukazało się że korespondencja kierowana do pozwanych została zwrócona jako niepodjęta w terminie, zaś w dacie wydawania wyroku nie było nawet jeszcze podstaw, by uznać pismo za doręczone (wydanie wyroku nastąpiło po upływie trzech dni od daty pierwszego awizowania).

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że kwestie poruszane w piśmie przygotowawczym z dnia 3 lipca 2017 były brane pod uwagę przez sąd przy ocenie waloru dowodowego dokumentów złożonych przez powoda oraz negatywnie ocenił zaniechanie przez pozwanych przedłożenia dowodów wskazujących na dokonanie jakichkolwiek wpłat na poczet zadłużenia zabezpieczonego hipotecznie.

W tym świetle wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym i przed doręczeniem odpisu pisma przygotowawczego z 3 lipca 2017 (a tym samym uniemożliwienie stronie pozwanej odniesienia się do zawartej tam argumentacji), musi być uznany za pozbawiający stronę pozwaną możliwości obrony jej praw (w tym wypadku odniesienia się do twierdzeń przeciwnika zawartych w piśmie i przedstawienia własnej argumentacji). Doszło zatem do naruszenia prawa strony do wysłuchania (art. 45 Konstytucji RP) a naruszenie to rzutowało na treści wyroku (skoro sąd oparł orzeczenie o argumenty przytoczone w piśmie z 3 lipca 2017 uniemożliwiając stronie pozwanej zaznajomienie się z tą argumentacją i przedstawienie polemiki).

Ta przyczyna powoduje, że zasadnie zarzuca strona pozwana w obu apelacjach nieważność postępowania. To z kolei uzasadnia żądanie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Wobec uznania za uzasadniony najdalej idącego zarzutu apelacji, przedwczesnym staje się odnoszenie do zarzutów kwestionujących poprawność oceny dowodów i zastosowania prawa materialnego oraz ocena wniosków dowodowych zgłaszanych w apelacjach.

Jedynie więc dla porządku zaznaczyć należy, że w obecnym stanie prawnym domniemanie zgodności z rzeczywistym stanem praw wpisanych do księgi wieczystej dotyczy wyłącznie hipoteki (nie obejmuje istnienia i wysokości wierzytelności zabezpieczonej hipoteką. Domniemanie takie przywidywał uchylony z dniem 20 lutego 2011 i nie znajdujący zastosowania w niniejszej sprawie art. 71 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1007 z późn. zm.). rozpoznania sprawy. Zgodnie z zasadami rozkładu ciężaru dowodu zatem to powód ma obecnie obowiązek wykazania istnienia i wysokości roszczenia, którego zapłaty dochodzi od dłużników rzeczowych.

Z kolei oceniając walor dowodowy dokumenty z „wyciągu z ksiąg rachunkowych (...)” trafnie Sąd I instancji uznał że dokument ten może mieć charakter wyłącznie dokumentu prywatnego w rozumieniu normy art. 245 k.p.c.

Dokument prywatny, jak słusznie dostrzega się w dotychczasowych wypowiedziach judykatury stanowi zazwyczaj dowód o znacznym walorze wiarygodności i mocy dowodowej przeciwko osobie od której pochodzi, natomiast znacznie mniejszą moc dowodową przypisać mu można, jeżeli miałby przemawiać na rzecz strony, która go sporządziła (por. np. wyrok SA w Białymstoku dnia 12 października 2017 r. I ACa 339/17). Ta zgodna z zasadami doświadczenia i logiki konstatacja musi towarzyszyć zwłaszcza ocenie dokumentów sporządzanych przez stronę dla potrzeb procesu (wykazania wierzytelności objętej pozwem). W realiach sprawy sąd dokonując oceny dokumentu w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych (...) winien mieć zwłaszcza na względzie wypowiedzi strony (zawarte w piśmie z 3 lipca 2017), z

których wynika, że strona powodowa twierdzi, iż wyciąg oddaje wiernie stan zadłużenia w dacie jego podpisania przez syndyka, z drugiej zaś sugeruje, iż nie ma możliwości udowodnienia zaprzestania spłaty pożyczki przez pożyczkobiorcę. Strona powinna jednak móc wykazać, w oparciu o jakie dane (daty wpłat, sposób zarachowania i wyliczenia odsetek) ustalona została wysokość zadłużenia.

Opierając ustalenie wysokości roszczenia o dokument prywatny Sąd winien więc wskazać precyzyjnie na takie okoliczności, które w realiach sprawy pozwalają uznać ten dokument za posiadający moc dowodową w kontekście twierdzeń powoda, które powinny skłaniać do podejrzenia, iż powód nie potrafi wskazać precyzyjnie w jaki sposób wyliczono sumę wskazaną w „wyciągu”.

Sąd winien zwłaszcza wskazać na takie argumenty, które pozwalają na poszukiwanie analogii między wyciągiem z ksiąg banku i wyciągiem z ksiąg rachunkowych (...). Przepisy prawa bankowego przyznające określony walor wiarygodności dokumentom bankowym (mimo ich prywatnego charakteru prawnego w świetle przepisów k.p.c.), są wyrazem szczególnej pozycji instytucji bankowych w obrocie gospodarczym często wręcz traktowanych w nauce jako podmioty zaufania publicznego.

Dostrzec należy bowiem znaczenie regulacji prawa bankowego oraz nadzoru nad instytucjami bankowymi służącego umocnieniu zaufania do banków. Stąd też z odpowiednią rozważą podchodzić należy do poszukiwania analogii między tymi przepisami a zwłaszcza do wywodzenia że analogiczny walor wiarygodności można przypisywać dokumentom prywatnym sporządzanym przez inne podmioty funkcjonujące na rynku usług pieniężnych (czy też przez syndyka masy upadłości takich podmiotów). Dotyczy to zwłaszcza sytuacji gdy treść dokumenty sprowadza się wyłącznie do oświadczenia wierzyciela o wartość jego wierzytelności bez wskazania jakichkolwiek przesłanek, które doprowadziły do sposobu ustalenia tej kwoty (a więc bez umożliwienia weryfikacji tego oświadczenia).

Kwestie te powinny być wyjaśnione w uzasadnieniu wyroku przy ocenie waloru dowodowego dokumentów sporządzanych jednostronnie przez stronę powodową.

Wreszcie nie sposób było przyjąć w momencie wydawania zaskarżonego wyroku, by trafnym było przyjęcie, że pozwani nie kwestionowali w zarzutach wysokości zadłużenia. Z treści zarzutów wynika, że kwestionowano powstanie przesłanek do zaspokojenia z zabezpieczenia hipotecznego.

Zarzuty były sporządzane bez udziału zawodowego pełnomocnika, zaś pozwani nie są dłużnikami osobistymi i z tej racji mogą nie posiadać wiedzy co do stanu rozliczeń między pożyczkobiorcą i pożyczkodawcą. Zatem dla właściwego ustalenia treści stanowiska pozwanych zawartego w zarzutach i znaczenia ich oświadczeń wyraźnie kwestionujących walor dowodowy wyciągu z ksiąg rachunkowych, sąd powinien skorzystać z możliwości zobowiązania do złożenia pisma przygotowawczego zgodnie z art. 207 k.p.c. lub odebrać informacyjne wyjaśnienia od pozwanych po uprzednim poinstruowaniu zgodnie z art. 210§ 2¹ k.p.c. Dopiero po przeprowadzeniu tych czynności powinna nastąpić ocena przedstawionych przez powoda dowodów co do istnienia i wysokości wierzytelności zabezpieczonej hipotecznie.

Z przedstawionych przyczyn stosując normę art. 386 §2 k.p.c. orzeczono o uchyleniu zaskarżonego wyroku. Z uwagi na to, że nieważnością dotknięty był wyrok wydany na posiedzeniu niejawnym po jego uchyleniu zbędnym było znoszenie postępowania w dalszym zakresie.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy umożliwi pozwany odniesienie się do treści pisma przygotowawczego z dnia 3 lipca 2017 roku, instruując strony zgodnie z treścią art. 210 §2¹ k.p.c., rozważy odebranie od stron wyjaśnień informacyjnych na podstawie art. 2012 k.p.c. a następnie stosownie do treści stanowiska pozwanych dokona oceny twierdzeń i wniosków dowodowych obu stron (również w płaszczyźnie norm art. 207 §6 k.p.c. i 217 §2 i §3 k.p.c.).

Stosownie do treści art. 108 §2 k.p.c. Sądowi Okręgowemu pozostawiono rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Krzysztof Górski Ryszard Iwankiewicz Agnieszka Sołtyka